

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Redaktør: Kåre Haugerud. (Treffes kun etter avtale.)

POSTADRESSE: Boks 924 Sentrum, Oslo 1 - Tlf.: (02) 19 06 71 (Tlf.svarer)

Kontortider: Enerhaugsplassen 4, Oslo:

Mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 10—14 og onsdag kl. 17—20.

Abonnement: Pr. år kr. 80,-. I omslag kr. 100,-. Utlandet + kr. 10,-.

Giro: Post 5 16 45 04. Bank 6063.05.01248

Utgiver: A/S Historisk Forlag

Annonser forskuddsbetales med kr. 1,- + m.v.a., pr. spaltemm.

Minstepris kr. 50,-

Trykk: Viking Boktrykkeri A.s

Omkring FOLK OG LAND

Mange kan kanskje forarges når vi så ofte maser på leserne om å gi penger til FOLK OG LAND's drift.

Det er likevel nødvendig med slike oppfordringer.

Som kjent får ikke bladet vårt pressestøtte fra staten, og vi har ikke annonseinntekter å klamre oss til.

De eneste vi fullt og helt må lite på når det gjelder driftsmidler, er FOLK OG LAND's venner rundt omkring i landet.

Mange er rørende oppofrende, og gir faste beløp hver måned, kanskje på bekostning av ting de sårt trenger til hus og hjem. Noen gir «vennegaver» når de føler at de har «noe» til overs. Vår honnør gir vi til alle disse hedersmennene.

En honnør gir vi også til de abonnenter, som kanskje ikke yter ekstra bidrag, men som betaler kontingenten inn i rett tid. Ikke alle gjør det.

Hittil har vi klart å fylle «hullene» etter de abonnenter som dør fra oss, men fortsatt er vi ikke i tvil om at abonnent-tallet kan flerdobles hvis mange nok går inn for å skaffe nye abonnenter i vennekretsen. Her ligger upløyet mark.

Eller hvorfor ikke spandere et par gaveabonnement til bra folk, som trenger opplysninger om norsk okkupasjonshistorie? Vi oppgir ikke navn på givere, og sender dessuten avisen i konvolutt.

Når det gjelder nye abonnenter i 1983 kan vi fortelle at Nord-Trøndelag, Rogaland og Oslo kom best ut av det, fulgt av Telemark, Oppland og Østfold. Hordaland og Aust-Agder er på «gli», men andre fylker står på «stedet hvil».

I utlandet har vi lesere spredt over mange land, og her opplever vi at tallet på abonnenter øker spesielt i Danmark og Sverige.

Anonymiteten er på veg ut, når det gjelder innlegg i avisen. Stadig flere skriver under fullt navn. Og godt er det.

Likevel har vi et hjertesukk:

Vi fortviles over lengden på alt artikkelstoff som strømmer inn. Mye brukbart stoff har av den grunn gått i papirkurven, eller har måttet vente i måneder på plass.

For fremtiden vil derfor alle manuskripter på over 2 A4 ark (god linjeavstand) konsekvent utelukkes.

Men først og fremst er det penger det gjelder: Til utsendelsen, utstyr, utvidelse og utbredelse.

Gjør en innsats for FOLK OG LAND, vår fane i kampen for sannhet og rett.

Vi maser nødig

og vil helst ikke bruke knapp arbeidskraft til å purre våre abonnenter. Men for mange har ennå ikke betalt sin kontingent for 1984.

Hvis du er en av dem som ikke har betalt, vennligst gjør det snarest!

Kontingent — Åpen forsendelse kr. 80,—
Kontingent — I konvolutt kr. 100,—

FOLK OG LAND
Postboks 924 Sentrum
Oslo 1

Postgiro: 5 16 45 04 - Bankgiro: 6063.05.01248

Den tyske kirkegård i Oslo

ET REISEMÅL FOR TYSKE TURISTER PÅ NORGESBESØK

Av adjunkt Arne Arnes

Cirka 300 meter øst for sjømannsskolen på Ekeberg, på det såkalte Ekebergplataet lå tyskernes kirkegård fra siste verdenskrig.

Da krigen sluttet, var dette Norges mest stilrene, monumentale og kulturpregede kirkegård. Tusener av tyske soldater og offiserer, blant annet de omkomne fra krysseren Blücher, lå begravne her, mellom lange rader av rosentrær.

Da freden kom, torde fremdeles den såkalte norske hjemmefront ikke å komme i nærheten av tyske tropper. Den dro i steden opp til kirkegården deres og sprengte gravene med dynamitt så tarmene hang i grankvistene. Da de ikke hadde mer sprengstoff, gjorde de sitt fornedne på gravene.

Dette var første og siste gangen hjemmefronten vant et slag mot tyske soldater. St. Hanskvelden 1945 arrangertes det fest på den tyske krigskirkegården, med St. Hansild av gravkors og negerdans over gravene (Negro Spirituals).

Om nettene lå det norske jenter oppe på kirkegården og pirket mannskiten bort fra gravene til kjærestene sine med trepinner. Det ble sagt at det spøkte der oppe.

Disse jentene hadde hodet inntullet i klær og viste seg ikke om dagen, fordi kronprinsens tropper dro rundt med sakser og klippet håret av dem, som offisiell og offentlig folkeforlystelse.

Store mengder med torgkjerlinger drev også med hagesakser og grev oppe på kirkegården, så de kunne selge blomster og rosentrær på Stortorvet i Oslo.

Etter hvert ble kirkegården enda mer vandalisert, og snart ble den tatt i bruk som utstillingsplass for husdyr. Og det brukes den til fremdeles, — noe enhver tysk turist kan forvise seg om ved besøk på stedet for å søke etter gravene til frontkamerater og slektninger. I stedet for gravene finner han bare søledammer, heste- og grise-møkk.

Den 11. juni 1959 ble Landbrukets jubileumsutstilling åpnet på den tyske kirkegården på Ekeberg. Innen to uker hadde 500 000 mennesker besøkt utstillingen. Og 1500 husdyr hadde gjødslet den 350 dekar store kirkegården. Landets konge besøkte utstillingen og drakk geitemelk, ifølge billed-reportasjen. (Bevis og kilder: Hovedstadspresen og for eksempel «Norwegian Pictorial Review», juni 1959. Utgiver: Faktum Forlag, Arne Skuseth & Co., Teatergaten 2, Oslo.)

Dagbladet i Oslo hadde en vesentlig andel i denne uverdige fremferd ved å hisse opp befolk-

ningen til hærverk på kirkegården.

Sommeren 1940 sang de tyske soldater så himmelen ville løfte seg. De omfavnet oss nordmenn og ville dele gleden med oss over at det nå syntes å lykkes for dem å kjempe seg fri fra fornedselsene, ydmykelsene og utsugningene etter å ha tapt første verdenskrigen. Nå hadde de utsikter til en plass i solen som andre folk og nasjoner!

Fem år senere, i 1945, marsjerte de like taktfast som da de kom. Men de sang ikke lenger. De hadde fått viljeknuter rundt kjeften av å kjempe mot 48 nasjoner i fem år og tapt.

Likevel pekte de ikke nese mot offiserene og ville lynsje dem.

Romere gjør ikke slikt!

Derimot var det en del Osloborgere som pekte nese, men den tyske soldat brydde seg «nix» om det. Det alvorlige stensansiktet vendte rett fram. Nå dro han hjem til Tyskland, og «Arm og nøgen han tog på rydningsværket fat på ny» (Ibsen: Peer Gynt, 5. handling).

Det kan synes merkelig at det i de dager, sommeren 1945, under raseringen av kirkegården, fantes en enslig tysker som klarer å tekkes slike nordmenn, som la for dagen en slik ånd og oppførsel at gravskjenderne og kvinnfolk-klipperne jublet for ham og festet sammen med ham. En slik tysker fantes virkelig. Han het *Willy Brandt*.

Jeg har selv hørt ham i Nasjonalteatret i Oslo i 1946, hvor han fra scenen, lattermild ironiserte over den tyske nasjonalkarakter for et begeistret publikum. Han lot det skinne igjennom at her var rette mannen til å omskolere tyskerne og lære dem folkeskikk så de kunne bli som andre mennesker de også. Men først måtte de straffes, hundses, flåes, sjokkeres. Ydmygelsens beger måtte tømmes til bunns. De måtte se sine ledere hengt, så de riktig kunne bli klar over hva de hadde vært med på og hva de var. Sammenbruddet måtte være fullstendig og skyldserkjennelse hos hver enkelt var nødvendig om tyskerne skulle godtas som mennesker og landet få en plass ytterst på benken blant nasjonene.

Slik omtrent oppfattet jeg Willy Brandt når han holdt foredrag for folket i Oslo, og hans publikum var alltid de mest innbitte motstandere av Tyskland. Så skrev han en bok på norsk som het «Forbrytere og andre tyskere»: Ikke riktig alle tyskere var forbrytere, — ikke slike som han.

Derfor ville han gjerne ha støtte fra Norge når han dro hjem til Tyskland for å gjøre politisk karriere.

Den ble også gitt, etter fattig evne!

Tyske turister!

Besøk Norge i sommerferien!

Besøk den tyske kirkegård 300 meter øst for sjømannsskolen på Ekeberg i Oslo! La Willy Brandt være veiviser! Han kjenner stedet og miljøet hvor han vant sine sporer!

Dette stykket ble skrevet den 18. november 1966. Men det var ingen norsk avis som var villig til å bringe noe slikt. Det gjorde derimot en tysk avis; og det forårsaket adskillig røre, men bare noen dager. Så ble alt stille, sannsynligvis etter norsk påtrykk.

Hva som foregikk på den tyske krigskirkegården i Oslo, har jeg selv vært øyevitne til og slår ikke av noe på min fremstilling.

— — —
Dette er innsendt den 20. november 1983.

6650 Surnadal
Arne Arnes

P.S.

Det var *Det Kongelige Selskap for Norges Vel* som feiret sitt 150-års jubileum på ovennevnte lite verdige måte: På en tysk kirkegård, i strid med blant annet folkerett og Genverkonvensjon.

D.S.

TAKK!

En dyptfølelse takk til alle som sendte meg hilsener og gratulasjoner til min 75-års dag.

Rolf Jørgen Fuglesang

Vi retter

Et annet standpunkt, IKKE synspunkt, skulle det stå i overskriften til den artikkel Sigurd Mytting skrev i forrige nummer.

Red

Gått bort

Like før FOLK OG LAND går i trykken, får vi meldingen om at journalisten og forfatteren, Ralph *Hewins*, er død.

Han var forfatteren til den mest omdiskuterte bok om Norge før, under og etter okkupasjonen, «Quisling, Prophet without Honour», som kom ut på W. H. Allen, London i 1965, og året etterpå i USA (The John Day Company) og Norge. (Store Bjørn).

Her i landet fikk boken tittelen: «Quisling, profet uten ære».

I den tid Ralph *Hewins* jobbet med boken fikk han mange gode venner blant medlemmer av Nasjonal Samling, og norsk hustru.

Ralph *Hewins* ble 74 år.